

Historische Bauforschung/Badania architektoniczne (Thorn, 19–21 Sep 13)

Thorn, Polen, 19.–21.09.2013

Anmeldeschluss: 30.07.2013

Ulrich Schaaf

Miedzynarodowa Konferencja / Internationale Tagung

Badania architektoniczne - historia i perspektywy rozwoju

Historische Bauforschung - Geschichte und Entwicklungsperspektiven

Der Lehrstuhl für Denkmalpflege der Nikolaus-Kopernikus-Universität in Thorn veranstaltet vom 19.-21. September 2013 eine internationale Tagung unter dem Titel "Historische Bauforschung - Geschichte und Entwicklungsperspektiven". Die Aufnahme dieses Themas ist Ausdruck der Sorge um das Schicksal der Architekturdenkmäler in einer Zeit, in der der denkmalpflegerische Diskurs dominiert wird von Überlegungen über die gesellschaftlichen, politischen und wirtschaftlichen Funktionen des kulturellen Erbes.

Um nicht die Ziele und Methoden der Handlungen aus dem Auge zu verlieren, die für die Entstehung und Entwicklung der Denkmalpflege entscheidend waren, schlagen wir eine Rückkehr zur Reflexion über das Objekt vor - das Denkmal im ganzen Reichtum seiner materiellen Substanz. Gerade die historische Bauforschung erlaubt, die Geschichte eines Denkmals zu rekonstruieren, die einzelnen Bauphasen zu identifizieren sowie den Umfang der Veränderungen und Überformungen zu definieren. Die Realisierung dieser Ziele kann zur Formulierung der denkmalpflegerischen Zielstellung und ihrer Ausführung führen, die erlaubt, die Denkmalwerte im Kreislauf der gegenwärtigen Kultur zu bewahren.

Dank der wissenschaftlichen Entwicklung und der Anwendung neuer Technologien wurde das Gebiet der historischen Bauforschung um neue Erkenntnismöglichkeiten bereichert. Ziel der in Thorn stattfindenden Tagung ist eine Bilanz der bisherigen Leistungen, ein Erfahrungsaustausch sowie die Bildung einer Grundlage der Zusammenarbeit zur Verbesserung der Methoden der historischen Bauforschung.

In der Anlage übersenden wir Ihnen ein detailliertes Programm der Tagung. Drei Teilnahmevarianten sind möglich:

1. Variante: 450 PLN, darin Teilnahme an der Tagung, Tagungsmaterialien, feierliches Abendessen, 3 Mittagessen, Konzert, Vorstellung der Forschungsmethoden an ausgewählten Denkmälern in Thorn.
2. Variante: 350 PLN, darin Teilnahme an der Tagung, Tagungsmaterialien, feierliches Abendessen, Konzert, Vorstellung der Forschungsmethoden an ausgewählten Denkmälern in Thorn.
3. Variante: 200 PLN, darin Teilnahme an der Tagung, Tagungsmaterialien.

Das Anmeldeformular sowie eventuelle Fragen zur Organisation der Tagung erhalten Sie unter folgender Adresse: konf.bad.arch@gmail.com

Die Teilnehmergebühr unter Angabe des Vor- und Nachnamens sowie des Zusatzes "Historische Bauforschung" bitten wir bis zum 30. Juli 2013 auf folgendes Konto zu überweisen: Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, Bank Millennium S.A. Warszawa, SWIFT: BIG B PL PW, IBAN: PL45 1160 2202 0000 0000 3174 8579

Czwartek, 19 września / Donnerstag, 19. September

09.00-10.00

rejestracja uczestników / Anmeldung der Teilnehmer

10.00-11.00

powitanie uczestników i wystąpienie / Begrüßung der Gäste und Eröffnung der Tagung

- Jego Magnificencji Rektora UMK prof. dr hab. Andrzeja Tretyna
- Dziekana Wydziału Sztuk Pięknych, dr hab. Elżbiety Basiul, prof. UMK
- Dyrektora Instytutu Zabytkoznawstwa i Konserwatorstwa, dr hab. Elżbiety Jabłońskiej, prof. UMK
- Kierownika Zakładu Konserwatorstwa, dr hab. Janusza Krawczyka, prof. UMK

11.00-11.20

Ulrich Schaaf

"Badania architektoniczne - historia i perspektywy rozwoju" - wprowadzenie w problematykę konferencji ("Historische Bauforschung - Geschichte und Entwicklungsperspektiven" - Einführung in die Tagungsproblematik)

11.20 - 12.00

przerwa na kawę / Kaffeepause

Blok tematyczny I / Themenblock I

Historia badań architektonicznych / Geschichte der historischen Bauforschung

12.00 - 12.30

Marian Arszyński (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruń)
Słów kilka o początkach rozwoju badań architektonicznych (Einige Anmerkungen zum Beginn der Entwicklung der historischen Bauforschung)

12.00- 13.00

Paweł Detloff (Instytut Sztuki PAN, Kraków)
Badania Wawelu, ich dzieje i znaczenie w konserwacji i restauracji Zamku Królewskiego (Die Erforschung des Wawel, ihre Geschichte und Bedeutung für die Konservierung und Restaurierung des Königsschlusses in Krakau)

13.00-13.30

Bernard Jesionowski (Muzeum Zamkowe w Malborku)
Badania architektoniczne prowadzone na Zamku w Malborku w XIX i XX wieku. Ocena ich poprawności metodologicznej i skuteczności warsztatowej (Historische Bauforschung in der Marienburg im 19. und 20. Jahrhundert. Die Beurteilung ihrer methodologischen Korrektheit und Arbeitseffektivität)

13.30-14.00

dyskusja i podsumowanie / Diskussion und Resümee

14.00-15.00

przerwa obiadowa / Mittagspause

Blok tematyczny II / Themenblock II

Współczesne metody i formy dokumentacji badań architektonicznych /
Gegenwärtige Methoden und Dokumentationsformen der historischen Bauforschung

15.00-15.30

Maria Brykowska (Politechnika Warszawska)
Badania historyczno-architektoniczne do prac konserwatorskich (Die Bedeutung der historischen Bauforschung für denkmalpflegerische Maßnahmen)

15.30-16.00

Alexandra Druzynski v. Boetticher (Universität Cottbus)
Die Möglichkeiten der modern Bauaufnahme und ihre Bedeutung für die Bauforschung (Möglichkeiten współczesnych metod inwentaryzacji pomiarowo-rysunkowej i ich znaczenie dla badań architektonicznych)

16.00-16.30

Bożena Zimnowoda-Krajewska (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu)
Badania architektury ceglanej - kryteria analityczne i interpretacja graficzna wniosków (Die historische Erforschung der Ziegelarchitektur -

Kriterien der Analyse und graphische Interpretation der Ergebnisse)

16.30-17.00

przerwa na kawę / Kaffeepause

17. 00 -17.30

Achim Todenhöfer (Büro für Bauforschung und Denkmalpflege, Halle)
Historischer Werksteinbau. Bauhistorische Untersuchungsmethoden und Dokumentationsformen in Theorie und Praxis am Beispiel des Magdeburger Doms (Historyczne budownictwo z ciosów kamiennych. Metody badań architektonicznych i formy dokumentacji w teorii i praktyce na przykładzie katedry magdeburskiej)

17. 30-18.00

Ulrich Schaaf (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu)
Metody i formy dokumentacji badań architektonicznych na przykładzie konstrukcji szkieletowej śląskich Kościołów Pokoju (Methoden und Dokumentationsformen der historischen Bauforschung am Beispiel des Fachwerks der schlesischen Friedenskirchen)

18.30- 19. 00

Aleksander Konieczny (Toruń)
Metody i formy dokumentacji badań architektonicznych na przykładzie konstrukcji zrębowej (Methoden und Dokumentationsformen der historischen Bauforschung am Beispiel des Blockholzbaues)

19.00-19.30

dyskusja i podsumowanie / Diskussion und Resüme

20.00

wieczorne spotkanie / Abendliche Zusammenkunft

Piątek, 20 września / Freitag, 20. September

Blok tematyczny III / Themenblock III

Badania towarzyszące / Begleitende Untersuchungen

Część I - Badania historyczne / Historische Untersuchungen

09.30- 10.00

Emanuel Okoń (Muzeum Okręgowe w Toruniu)
"Blaski i cienie" wykorzystania źródeł pisanych, ikonograficznych i kartograficznych w badaniach architektonicznych na wybranych przykładach ("Glanz und Schatten" der Nutzung schriftlicher, ikonographischer und kartographischer Quellen in der historischen Bauforschung an ausgewählten Beispielen)

10.00-10.30

Karolina Zimna-Kawecka (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu)
Historia technik budowlanych jako podstawowy element przygotowania merytorycznego badaczy zabytków architektury (Geschichte der Bautechnik als grundsätzliches Element der inhaltlichen Vorbereitung der Erforscher der Architekturdenkmale)

10.30-11.00

Elżbieta Pilecka (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu)
Zdefiniowany przedmiot badań naukowych a "ułomek z przeszłości".
(Konceptualne ujęcia przemian detali architektonicznych w czasie i możliwości ich wykorzystania w badaniach oraz praktyce konserwatorskiej)
(Der definierte Gegenstand der wissenschaftlichen Forschung und das "Bruchstück der Vergangenheit" [Konzeptuelle Auffassungen der Wandlungen architektonischer Details in der Zeit und die Möglichkeiten ihrer Nutzung in der Forschung und denkmalpflegerischen Praxis])

11.00-11.30

przerwa na kawę / Kaffeepause

Część II - Badania technologiczne / Technische Untersuchungen

11.30-12.00

Jadwiga Łukaszewicz (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu)
Badania konserwatorskie-metodyka, możliwości i ograniczenia
(Denkmalpflegerische Untersuchungen - Methodik, Möglichkeiten und Grenzen)

12.00-12.30

Karl-Uwe Heußner, (Deutsches Archäologisches Institut, Berlin)
Geschichte in Jahrringen - Dendrochronologie (Historia w słojach rocznych - dendrochronologia)

12.30-13.00

Maria Rudy (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu)
Badania technologiczno-konserwatorskie dekoracyjnych elementów krzyżackiej architektury zamkowej na wybranych przykładach
(Denkmalpflegerisch-technische Untersuchungen dekorativer Details der Architektur der Kreuzritterburgen an ausgewählten Beispielen)

13.00-13.30

Jarosław Rogóż (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu)
Zastosowanie techniki radarowej do badań obiektów architektury (Die Anwendung der Radaruntersuchung zur Erforschung architektonischer Gebäude)

14.00-14.30

dyskusja i podsumowanie / Diskussion und Resüme

14.30-15.30

przerwa obiadowa / Mittagspause

Blok tematyczny IV / Themenblock IV

Wykorzystanie badań architektonicznych w pracach naukowych i konserwatorskich / Die Bedeutung der historischen Bauforschung für die Architekturgeschichte und die Denkmalpflege

15.30-16.00

Jan Tajchman, Joanna Kucharzewska (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu)

Znaczenie wyników badań architektonicznych w pracach konserwatorskich na wybranych przykładach (Die Bedeutung der historischen Bauforschung für denkmalpflegerische Maßnahmen an ausgewählten Beispielen)

16.00-16.30

Antoni Kąsinowski (Poznań)

Badacze i interpretacje (Forscher und Interpretationen)

16.30-17.00

Edwin Orsel (Gemeente Leiden)

Bauforschung in Leiden, Anwendung und Probleme in der Praxis der Denkmalpflege (Badania architektoniczne w Lejdzie; zastosowanie i problemy w praktyce konserwatorskiej)

17.00-17.30

przerwa na kawę / Kaffeepause

17.30-18.00

Marek Łukacz (Kraków)

Przemiany przestrzenne gotyckich domów mieszczańskich Krakowa w świetle wyników badań architektonicznych (Räumliche Wandlungen mittelalterlicher Bürgerhäuser in Krakau im Lichte der historischen Bauforschung)

18.00-18.30

Zbigniew Nawrocki (Toruń)

Toruńska kamienica mieszczańska w świetle wyników badań architektonicznych (Das Thorner Bürgerhaus im Lichte der historischen Bauforschung)

18.30-19.00

dyskusja i podsumowanie / Diskussion und Resüme

20.00

koncert / Konzert

Sobota, 21 września / Samstag, 21. September

Blok tematyczny IV / Themenblock IV

Wykorzystanie badań architektonicznych w pracach naukowych i konserwatorskich / Die Bedeutung der historischen Bauforschung für die Architekturgeschichte und die Denkmalpflege - Fortsetzung

09.00-09.30

Maciej Prarat (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu)
Rozwój domów podcieniowych nad Dolną Wisłą (XVIII-XIX w.) oraz ich problematyka konserwatorska w świetle wyników badań historyczno-architektonicznych (Die Entwicklung der Laubenhäuser im Unteren Weichseltal [18.-19. Jh.] sowie ihre denkmalpflegerische Problematik im Lichte der historischen Bauforschung)

09.30-10.00

Lorenz Frank (Büro für Historische Bauforschung, Mainz)
Późnoromańska architektura obronna - wyniki badań a historia architektury i konserwacja zabytków (Spätromanische Wehrarchitektur - Historische Bauforschung und Architekturgeschichte sowie Denkmalpflege)

10.00-10.30

dyskusja i podsumowanie / Diskussion und Resümees

10.30-11.00

przerwa na kawę / Kaffeepause

Blok tematyczny V / Themenblock IV

Kształcenie w zakresie badań architektonicznych / Die Ausbildung im Bereich der Bauforschung

11.00-11.30

Maria Brykowska (Politechnika Warszawska)
Studium Podyplomowe Badań Zabytków Architektury na Wydziale Architektury Politechniki Warszawskiej (1978-1988) - w świetle standardów konserwatorskich (Das postgraduale Studium der Erforschung von Architekturdenkmalen an der Architekturfakultät der Technischen Hochschule Warschau (1978-1988) im Lichte der denkmalpflegerischen Standards)

11.30-12.00

Elke Nagel (Technische Universität, München)
Bauforschung an der TU München - Ein Lehr- und Forschungsgebiet mit langer Tradition und lebendiger Gegenwart (Badania architektoniczne na Uniwersytecie Monachijskim - dziedzina dydaktyczna i badawcza z długą tradycją i żywą terażniejszością)

12.00-12.30

Leszek Kajzer (Uniwersytet Łódzki)

Uwagi o dziejach i metodzie badań archeologiczno - architektonicznych
(Anmerkungen zur Geschichte und Methode der
archäologisch-architektonischen Forschungen)

12.30- 13.00

Janusz Krawczyk (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu)

Badania architektoniczne jako kluczowy etap kształcenia
konserwatorskiego na kierunku Ochrona Dóbr Kultury UMK (Historische
Bauforschung als Schlüsseletappe der denkmalpflegerischen Ausbildung in
der Fachrichtung Kulturgüterschutz der Nikolaus-Kopernikus-Universität)

13.00-14.00

dyskusja, podsumowanie bloku i sesji / Diskussion und Resümee des
Themenblocks und der Tagung

14.00-15.00

przerwa obiadowa / Mittagspause

15.00-18.00

prezentacje terenowe metod badawczych wybranych zabytków Torunia /
Vorstellung der Forschungsmethoden an ausgewählten Denkmalen in Thorn

- Bożena Zimnowoda-Krajewska - toruńskie domy mieszczańskie (Das Thorner
Bürgerhaus)

- Ulrich Schaaf - XIX-wieczna architektura szkieletowa Bydgoskiego
Przedmieścia (Die Fachwerkarchitektur des 19. Jahrhunderts in der
Bromberger Vorstadt)

- Maciej Prarat - średniowieczna więźba kościoła pw. św. Jana
Ewangelisty i św. Jana Chrzcziciela w Toruniu (Der mittelalterliche
Dachstuhl in der Kathedrale Johannes des Täufers und Johannes des
Evangelisten in Thorn)

Quellennachweis:

CONF: Historische Bauforschung/Badania architektoniczne (Thorn, 19-21 Sep 13). In: ArtHist.net,
02.07.2013. Letzter Zugriff 13.04.2026. <<https://arthist.net/archive/5678>>.